

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

М А Т Е Р І А Л И

IV Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

**“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 21-22 травня 2021 року)

Одеса -2021

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства :
Матеріали IV Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 21-22 травня 2021 р.) 65 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Романенко Михайло Ілліч - доктор філософських наук, професор кафедри філософії Комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»

Збірник матеріалів IV Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 12 від 27 травня 2021 року)

Секція 2

**СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ МОЛОДІЖНОГО
СОЦІУМУ**

Врайт Галина Яківна - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Семанчук Анна Сергіївна - студентка 4 курсу соціально-гуманітарного факультету історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ ТА ЇХ ДІЯЛЬНІСТЬ В
СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ**

Трансформаційні процеси в суспільстві набувають більш швидших та глобальніших темпів. Особливе місце тут займає культурна трансформація, що відбувається в соціумі. У формуванні демократичної політичної культури значну роль покладені відігравати установи культури. В Україні недержавні організації визначають третім сектором [2]. І одним з головних напрямків діяльності НДО є культурологічна направленість взаємодії з суспільством.

Культурна діяльність спрямована на створення, збереження, розповсюдження культурних цінностей і залучення до них усіх верств населення. На фоні її трансформаційних процесів розвивається та вдосконалюється суспільство, що засвоює і відтворює ці цінності. Сучасна сфера культури, більшою мірою, має недержавний характер, у зв'язку з чим є максимально соціалізованим явищем. В загальному, роботу НДО культури можна визначити як соціокультурну діяльність (СКД) спрямовану на взаємодію з окремими людьми, групами чи спільнотами, з метою реалізації їх матеріальних і духовних потреб, цінностей, раціонального і змістовного використання вільного часу для задоволення їх культурних потреб.

СКД є змістом недержавних організацій культури, оскільки, відрізняється свободою вибору, добровільністю об'єднання, активною соціальною взаємодією, характеризується багатообразністю обрання напрямків роботи та здійснюється у вільний час.

Для повноцінної роботи НДО культури виконують ряд загальних функцій: накопичення, зберігання і розповсюдження знань, цінностей, норм; освоєння нових знань, норм, цінностей; відтворення духовного процесу через сприяння його засвоєння; комунікативна функція; соціальна; рекреаційна; «зняття напруги».

У своїй діяльності недержавні організації культури займаються збереженням і використанням культурно-історичного спадку для розвитку

соціуму. Сприяють художній освіченості, підтримують і просувають початкові таланти, налагоджують культурне життя населення, чого часто не може забезпечити й здійснити держава самостійно.

СКД громадських організацій має чотири форми співпраці з суспільством. Перша, репродуктивна, що тиражує, відтворює мистецькі явища культури, її досягнення, елементи, цінності. Друга, творча – створення нових елементів культури, за її канонами. Третя, - матеріально-виробнича форма СКД недержавних організацій є діяльністю і результатом культурних процесів. І четвер, духовна – спрямована на духовне сприйняття елементів мистецтва, філософії, релігії та науки.

Управління в даній сфері є досить особливим. Характерними елементами менеджменту в недержавних організаціях СК спрямування є послуги, що надаються, це товар вироблений діяльністю організації (соціокультурні, мистецькі, культурно-освітні послуги), його специфіка та впровадження в суспільство. Вільна самореалізація особистості, діяльність усіх можливих видів власності впливають на управління даною сферою. Менеджментом НДО культури визначається обмеження можливостей росту виробничої праці, особливості її оплати. А хронічна недостача фінансування діяльності стимулює активну роботу менеджера з пошук варіантів вирішення фінансових проблем.

Ці фактори впливають на особливості формування та здійснення управління в НДО культури. І критичним серед них можна зазначити специфіку фінансування таких організацій, через що зазвичай змінюється методи їх менеджменту.

Джерелами фінансування в НДО можуть бути бюджетні кошти (державні), що розраховані на здійснення відповідних проектів, залучення донорів та власні кошти [1]. Щоб ввести якомога більше коштів до своєї діяльності в організації повинен здійснюватися активний та ефективний фандрейзинг. Головним правилом для якого є – привабливість проекту і програми для потенційних донорів. Важливо зауважити, що фандрейзинг не вимагає гроші на культуру та її проекти, а пропонує взаємовигідну співпрацю.

Діяльність НДО культури спрямована на розробку соціокультурних проектів, для модернізації, створення чи підтримки в змінному середовищі матеріальних і духовних цінностей, що є пріоритетними для суспільства. Україна – країна, що активно прагне розвиватись та трансформуватись відповідно світовим стандартам. Створення, розвиток і продуктивна діяльність НДО культури безсумнівно сприяє підвищенню культурного рівня країни до світового, за рахунок громадського впливу на державу та соціальної взаємодії.

Список використаних джерел

1. Голович Н. М. Культурологія: Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перевтілень / Н. М. Голович. 2017. – 22 квітня 2021. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Kis_2017_2_4

2. Регіони Східної Європи: інтеграційні очікування та конфронтаційні небезпеки : Матеріали Міжнар. наук. конф., Чернівці, 18 - 19 верес. 2000 р. / [ред.: Ю. І Макар]. - Чернівці : БУКРЕК, 2000. - 264 с.

3. За заг. ред. Корнієвського О. А., Тищенко Ю. А., Яблонського В. М. Громадянське суспільство України: сучасні практики та виклики розвитку : аналіт. Доповідь / О. А. Корнієвський, Ю. А. Тищенко, В. М. Яблонський. – К. : НІСД, 2018. – 128 с.

Гюльхан Юлія Борисівна – аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК РЕСУРС ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Істотні зрушення в економічній, політичній, культурній та інших системах суспільства органічно пов'язані з певними змінами на рівні ментальності особистості, тобто в індивідуальному житті людей. Ментальність проявляє себе через систему цінностей та норм, в індивідуальній і колективній поведінці людей, в традиціях, архетипах, стереотипах. Тому дослідження проявів ментальних рис і орієнтацій населення України в контексті трансформаційних змін, що відбуваються в сучасному українському суспільстві, є важливим.

Оскільки ментальність характеризують цінності і норми поведінки, характерні в тій чи іншій мірі для представників певного народу (нації), отже, найважливішими складовими ментальності є цінності і ціннісно-мотиваційний ставлення до праці і багатства, норми і зразки соціальної взаємодії, соціальні стереотипи, організаційні форми повсякденної життєдіяльності та ін. В ментальності представлена та частина культури, яка дає людині можливість орієнтуватися в економічній, політичній і соціокультурній сферах життя, в сучасних суспільних реаліях. При цьому цінності знаходяться в ядрі ментальності як складного соціокультурного феномену. Цінності розуміються як культурно обумовлені стійкі уявлення про те, що в певному соціумі є важливим для людини. Цінності є найважливішим компонентом індивідуальної організації людини, його морально-психологічної та інтелектуальної діяльності. З цінностей формуються життєві цілі і плани людей, тобто їх цілеспрямована і цілераціональна діяльність. Якщо цінності не відповідають соціальним обставинам і вимогам часу, то раціональна діяльність індивіда стає неефективною. Так відбувається і з пострадянськими цінностями українців, які в умовах радикальних культурно-інституційних перетворень виявили певну стійкість ціннісної ієрархії і стали виконувати компенсаторну функцію в